

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ
ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ
ΑΠΟΦΑΣΗ
ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΑΡΑΔΕΚΤΟΥ

της προσφυγής με αριθμό 22879/2002
που κατατέθηκε από την ~~ΟΗ/Ε~~Ε
κατά της Ελλάδας

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (Πρώτο Τμήμα),
συνεδριάζοντας την 1^η Δεκεμβρίου 2005 σε ένα τμήμα, το οποίο αποτελείται από:

κ. Λ. ΛΟΥΚΑΙΔΗ, Πρόεδρο

κ. Σ.Λ. ΡΟΖΑΚΗ

κα Φ. ΤΟΥΛΚΕΝΣ

κ. Π. ΛΟΡΕΝΖΕΝ

κα Ν. ΒΑΖΙΚ

κα Σ. ΜΠΟΤΟΥΣΑΡΟΒΑ

κ. Α. ΚΟΒΛΕΡ, Δικαστές και

κ. Μ.Σ. ΝΙΛΣΕΝ, Γραμματέα Τμήματος,

Λαμβάνοντας υπόψη την προαναφερόμενη προσφυγή, που κατατέθηκε στις
3 Ιουνίου 2002

Λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις, που υποβλήθηκαν από την
εναγομένη κυβέρνηση και αυτές, που κατατέθηκαν σε απάντηση από την
προσφεύγουσα εταιρεία

Αφού συσκέφθηκε εξέδωσε την ακόλουθη απόφαση :

ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΥ

Η προσφεύγουσα ~~ΟΗ/Ε~~Ε είναι εταιρεία
ολλανδικού δικαίου, που εδρεύει στο Ααλσμερ (Κάτω Χώρες). Εκπροσωπείται
ενώπιον του Δικαστηρίου από τον κ. Π. ΒΕΡΜΠΙΣΤ, Δικηγόρο, Μέλος του

Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών. Η εναγόμενη κυβέρνηση εκπροσωπείται από τους εντεταλμένους αντιπροσώπους της κ. Μ. ΑΠΕΣΣΟ, Σύμβουλο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και κα Β. ΠΕΛΕΚΟΥ, Δικαστική Αντιπρόσωπο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους. Αν και ενημερώθηκε για το δικαίωμά της να λάβει μέρος στη διαδικασία (άρθρα 36 παρ.1 της Σύμβασης και 44 παρ. 1β του κανονισμού), η ολλανδική κυβέρνηση δεν απάντησε.

A. - ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ ΤΗΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ

Τα γεγονότα της υπόθεσης, όπως αυτά εκτίθενται από τους διαδίκους, μπορούν να συνοψισθούν με τον ακόλουθο τρόπο :

1. Ποινική διαδικασία με παράσταση πολιτικής αγωγής.

Στις 3 Μαρτίου 1998, η προσφεύγουσα εταιρεία κατέθεσε μήνυση με παράσταση πολιτικής αγωγής κατά τριών προσώπων (ενός ολλανδού υπηκόου και δύο ελλήνων υπηκόων) για ψευδομαρτυρία μέσα στο πλαίσιο οικονομικής διαμάχης που την αντιπαραθέτει με ελληνική εταιρεία σχετικά με την πώληση λουλουδιών. Συνοδεύει τη μήνυσή της με αίτηση αποζημίωσης για ηθική βλάβη. Ειδικότερα, ζητά 15.000 δραχμές (44 ευρώ) για το λόγο αυτό.

Στις 20 Οκτωβρίου 2000, τα πρόσωπα, που αναφέρονται στη μήνυση της προσφεύγουσας εταιρείας παραπέμφθηκαν σε δίκη. Η συνεδρίαση, που είχε καθορισθεί αρχικά για τις 25 Σεπτεμβρίου 2001, αναβλήθηκε λόγω του ότι ο πρώτος κατηγορούμενος δεν είχε νόμιμα κληθεί.

Στις 23 Ιουλίου 2002, το Πλημμελειοδικείο Αθηνών αθώωσε τους τρεις κατηγορουμένους (απόφαση Νο 6300/2002). Η προσφεύγουσα εταιρεία δήλωσε ότι δεν κλήθηκαν ούτε αυτή ούτε ο συνήγορός της ούτε οι μάρτυρες, που επιθυμούσε να εξετάσει κατά τη συνεδρίαση και ότι προς «μεγάλη της έκπληξη» έμαθε το Σεπτέμβριο 2002 ότι η υπόθεση είχε δικαστεί. Στις 8 Οκτωβρίου 2002, η απόφαση εγγράφηκε στο βιβλίο του δικαστηρίου, ημερομηνία από την οποία οι ενδιαφερόμενοι μπορούσαν να αποκτήσουν αντίγραφο αυτής. Η

προσφεύγουσα εταιρεία δήλωσε, ότι απέκτησε αντίγραφο της εν λόγω απόφασης στο τέλος Νοεμβρίου 2002.

Στις 25 Φεβρουαρίου 2003, η προσφεύγουσα εταιρεία ζήτησε από τον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου, σύμφωνα με το άρθρο 505 παρ. 2 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας να ασκήσει αίτηση αναίρεσης «υπέρ του νόμου» κατά της απόφασης Νο 6300/2002. Την επομένη αυτός αρχειοθέτησε την απόφαση με το αιτιολογικό ότι «δεν υπήρχε προθεσμία». Σύμφωνα με την Κυβέρνηση, αυτό σημαίνει, ότι η αίτηση της προσφεύγουσας εταιρείας ήταν εκπρόθεσμη, ενώ η τελευταία δηλώνει ότι ο εισαγγελέας μπορεί να ασκήσει αίτηση αναίρεσης «υπέρ του νόμου» εκτός προθεσμίας

2. - Αστική διαδικασία

Παράλληλα, στις 20 Ιανουαρίου 1997, η προσφεύγουσα εταιρεία κατέθεσε ενώπιον των αστικών δικαστηρίων αγωγή αποζημίωσης κατά της ανώνυμης ελληνικής εταιρείας και των δύο ελλήνων υπηκόων, που αναφέρονται στη μήνυσή της. Δηλώνει ότι αυτοί δεν της είχαν καταβάλει το ποσό των 133.520,94 ευρώ για την πώληση των επίδικων λουλουδιών.

Στις 24 Απριλίου 2002, το Πολυμελές Πρωτοδικείο Αθηνών δικάωσε την αίτησή της (απόφαση Νο 2954/2002).

Στις 4 Οκτωβρίου 2002, οι εναγόμενοι άσκησαν έφεση κατά της απόφασης αυτής.

Στις 9 Ιουνίου 2003 με προδικαστική απόφαση το Εφετείο Αθηνών διέταξε αποδείξεις (απόφαση Νο 4845/2003). Η απόφαση εκκρεμεί, σήμερα, ενώπιον του εν λόγω δικαστηρίου.

B. - ΣΧΕΤΙΚΟ ΕΘΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΗ

1.- Οι σχετικές διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας είναι οι ακόλουθες :

Άρθρο 473 παρ. 3

«Η προθεσμία για την άσκηση αίτησης αναίρεσης ξεκινά από την εγγραφή της καθαρογραμμένης τελεσίδικης απόφασης στο ειδικό βιβλίο, που κρατείται στη γραμματεία του ποινικού δικαστηρίου. Η απόφαση πρέπει να καθαρογραφεί μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε ημερών, διαφορετικά ο πρόεδρος του ποινικού δικαστηρίου έχει πειθαρχική ευθύνη».

Με την απόφαση Νο 2229/2002, το 6^ο Τμήμα του Άρειου Πάγου έκρινε ότι η γνώμη σύμφωνα με την οποία η προθεσμία για την άσκηση αίτησης αναίρεσης ξεκινά από τη δημοσίευση της απόφασης και όχι από την εγγραφή της στο ειδικό μητρώο περιορίζει το δικαίωμα προσφυγής στον Άρειο Πάγο και θίγει έτσι το άρθρο 6 παρ.1 της Σύμβασης. Για το λόγο αυτό το ανώτατο δικαστήριο αναφέρθηκε στην απόφαση *ΑΕΡΙ Σ.Α. κατά Ελλάδας*, που εκδόθηκε από το Δικαστήριο στις 11 Απριλίου 2002 (για περισσότερες λεπτομέρειες πάνω στο θέμα αυτό, βλέπε, *ΑΓΑΤΙΑΝΟΣ κατά Ελλάδας*, Νο 16945/2002, 4 Αυγούστου 2005).

Άρθρο 479 παρ. 2

«Ο εισαγγελέας εφετών (...) μπορεί να προσβάλλει με έφεση οποιοδήποτε βούλευμα του Συμβουλίου των Πλημμελειοδικών μέσα σε προθεσμία τριάντα ημερών από την έκδοσή του (...)».

Άρθρο 505 παρ. 2

«Ο εισαγγελέας του Αρείου Πάγου μπορεί να ασκήσει αίτηση αναίρεσης κατά οποιασδήποτε απόφασης μέσα στην προθεσμία, που προβλέπεται από το άρθρο 479 παρ. 2 (...). Παρελθούσης της προθεσμίας αυτής, μπορεί να ασκήσει αίτηση αναίρεσης μόνο υπέρ του νόμου (..), χωρίς να θιγούν τα δικαιώματα των διαδίκων».

Σύμφωνα με τη νομολογία, η αίτηση αναίρεσης υπέρ του νόμου, που προβλέπεται στο δεύτερο εδάφιο του άρθρου 505 παρ. 2 «δεν μπορεί να επηρεάσει το διατακτικό [της προσβαλλόμενης απόφασης] και δεν είναι πραγματικό ένδικο μέσο, αλλά προσφυγή *sui generis*, που έχει σκοπό να

διορθώσει το δικαστικό λάθος [της προσβαλλόμενης απόφασης], ώστε αυτό να μην αποτελεί επικίνδυνο προηγούμενο, ικανό να κλονίσει την πεποίθηση της κοινωνίας για την πραγματική έννοια της επίδικης νομικής διάταξης και να οδηγήσει τα κατώτερα δικαστήρια σε λανθασμένη εφαρμογή αυτής» (Άρειος Πάγος, Ολομέλεια, Νο 33/1994).

2.- Σύμφωνα με το άρθρο 321 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας οι τελεσίδικες αποφάσεις των πολιτικών δικαστηρίων έχουν την ισχύ δεδικασμένου. Στηριζόμενη στη διάταξη αυτή, η νομολογία δέχεται ότι οι τελεσίδικες αποφάσεις των ποινικών δικαστηρίων δεν φέρουν την αρχή δεδικασμένου απέναντι στα πολιτικά δικαστήρια (βλέπε, μεταξύ άλλων, *Εφετείο Αθηνών*, απόφαση Νο 67/1970, ΝοΒ Νο 18, σελίδα 453).

Στην ελληνική έννομη τάξη, το ποινικό δεν υπερισχύει του πολιτικού ως έχει. Έτσι, αν ξεκινήσει η ποινική δίκη πριν ή κατά τη διάρκεια της δίκης ενώπιον του πολιτικού δικαστή, αυτός δεν είναι υποχρεωμένος να αναβάλει την απόφαση καθ' όσον ο ποινικός δικαστής δεν έχει εκδώσει οριστική απόφαση επί της ποινικής δίκης. Επιπλέον, ο πολιτικός δικαστής δεν δεσμεύεται κατ' αρχήν από αυτό, που κρίθηκε τελεσίδικα σχετικά με την ποινική δίκη.

Η νομολογία των ελληνικών δικαστηρίων αναγνωρίζει το χαρακτήρα ταυτόχρονα ποινικό και αστικό της παράστασης πολιτικής αγωγής (βλ. μεταξύ άλλων *Άρειος Πάγος Ολομέλεια*, απόφαση Νο 1/1997, ΝοΒ 1997).

ΙΣΧΥΡΙΣΜΟΙ

1.- Επικαλούμενη το άρθρο 6 παρ. 1 της Σύμβασης, η προσφεύγουσα εταιρεία διαμαρτύρεται για την ισότητα της ποινικής διαδικασίας με παράσταση πολιτικής αγωγής.

2.- Επικαλούμενη την ίδια διάταξη, η προσφεύγουσα εταιρεία διαμαρτύρεται για τη διάρκεια της ποινικής διαδικασίας με παράσταση πολιτικής αγωγής.

3.- Επικαλούμενη το άρθρο 13 της Σύμβασης, η προσφεύγουσα εταιρεία διαμαρτύρεται επίσης για το γεγονός, ότι στην Ελλάδα δεν υπάρχει δικαστήριο στο οποίο μπορεί κάποιος να απευθυνθεί για να διαμαρτυρηθεί για τη διάρκεια της διαδικασίας.

ΕΠΙ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Η προσφεύγουσα εταιρεία διαμαρτύρεται για την παραβίαση του δικαιώματός της σε δίκαιη δίκη. Δηλώνει ότι ούτε αυτή, ούτε ο συνήγορός της, ούτε οι μάρτυρες, που επιθυμούσε να εξετάσει, κλήθηκαν στη συνεδρίαση ενώπιον του Πλημμελειοδικείου Αθηνών, που αθώωσε τους κατηγορούμενους. Στο σημείο αυτό, η προσφεύγουσα εταιρεία αμφισβητεί πολλές παραδοχές του δικαστηρίου, που αναφέρονται στην απόφαση και που συνδέονται με την κλήση και την εξέταση των μαρτύρων κατηγορίας και υπεράσπισης. Διαπιστώνει ότι αυτό διέπραξε πολλά λάθη, μεταξύ άλλων στην αναγνώριση της ταυτότητας των μαρτύρων. Θεωρεί, επίσης, την αιτιολόγηση της απόφασης Νο 6300/2002 ανεπαρκώς τεκμηριωμένη. Επικαλείται το άρθρο 6 παρ. 1 της Σύμβασης, οι σχετικές διατάξεις του οποίου έχουν ως εξής :

«Κάθε άνθρωπος έχει δικαίωμα να εξετασθεί η υπόθεσή του (...) μέσα σε λογική προθεσμία, από δικαστήριο (...), το οποίο θα αποφασίσει για αμφισβητήσεις επί των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων του αστικού χαρακτήρα (...)».

Α.- ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 6

Η Κυβέρνηση αμφισβητεί κατ' αρχήν την εφαρμογή του άρθρου 6 παρ. 1 στην περίπτωση αυτή. Σύμφωνα με αυτήν, η επίδικη διαδικασία δεν ήταν καθοριστική για δικαίωμα αστικού χαρακτήρα της προσφεύγουσας εταιρείας, δηλαδή δικαίωμα αποζημίωσης, επειδή αυτή δήλωσε παράσταση πολιτικής αγωγής ζητώντας μόνο το συμβολικό ποσό των 15.000 δραχμών. Η Κυβέρνηση υπογραμμίζει ότι για να ικανοποιηθούν οι απαιτήσεις αποζημίωσης της, η προσφεύγουσα εταιρεία απευθύνθηκε επίσης στον πολιτικό δικαστή. Για το θέμα αυτό η Κυβέρνηση στηρίζεται στην υπόθεση *ΣΤΟΚΑΣ*, που κηρύχθηκε

απαράδεκτη από το Δικαστήριο με το αιτιολογικό ότι η απόφαση του ποινικού δικαστηρίου, που διαπιστώνει την παραγραφή της παράβασης δεν είχε επιπτώσεις στις αστικές απαιτήσεις του προσφεύγοντα, που έχουν ήδη υποβληθεί ενώπιον των πολιτικών δικαστηρίων, που δεν δεσμεύονται καθόλου από την απόφαση των ποινικών δικαστηρίων (ΣΤΟΚΑΣ κατά Ελλάδας (déc.) No 51308/99, 29 Νοεμβρίου 2001).

Η προσφεύγουσα εταιρεία δηλώνει ότι υπό το φως της νομολογίας του Δικαστηρίου, το άρθρο 6 εφαρμόζεται στην περίπτωση αυτή.

Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι είχε πρόσφατα την ευκαιρία να επανεξετάσει τη νομολογία του σχετικά με το θέμα των μηνύσεων με παράσταση πολιτικής αγωγής. Με βάση την απόφαση κατά της Γαλλίας, το Δικαστήριο αποφάσισε «να βάλει τέρμα στην αβεβαιότητα, που περιβάλλει το θέμα της εφαρμογής του άρθρου 6 παρ. 1 της Σύμβασης για τις μηνύσεις με παράσταση πολιτικής αγωγής, καθώς παρόμοιο σύστημα υπάρχει σε έναν ορισμένο αριθμό κι άλλων Υψηλών Συμβαλλομένων Μερών στη Σύμβαση» (PEREZ κατά Γαλλίας [GC] No 47287/99, παρ. 56 CEDH 2004-I). Υιοθέτησε, λοιπόν, καινούργια προσέγγιση για να επιλέξει έτσι «σύμφωνα με το αντικείμενο και το σκοπό της Σύμβασης μία περιοριστική ερμηνεία των εξαιρέσεων όσον αφορά τις εγγυήσεις, που προσφέρει το άρθρο 6 παρ. 1 (PEREZ κατά ΓΑΛΛΙΑΣ προαναφερόμενη παρ. 73). Αποφάσισε, έτσι, ότι μήνυση με παράσταση πολιτικής αγωγή εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 6 παρ. 1 της Σύμβασης, εκτός από την περίπτωση πολιτικής αγωγής αποβλέπουσας σε σκοπούς καθαρά κυρωτικούς ή παραίτησης, που γίνεται κατά τρόπο αναμφίβολο από το δικαίωμα άσκησης αγωγής, πολιτικής φύσης, που προβλέπεται από το εθνικό δίκαιο, ακόμα για τον σκοπό της εξασφάλισης συμβολικής αποκατάστασης ή προστασίας δικαιώματος αστικού χαρακτήρα, όπως για παράδειγμα του δικαιώματος του να απολαμβάνει κάποιος καλής φήμης» (PEREZ κατά ΓΑΛΛΙΑΣ, προαναφερόμενη παρ. 70 - 71).

Στην περίπτωση αυτή, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι η μήνυση με παράσταση πολιτικής αγωγής, που κατατέθηκε από την προσφεύγουσα εταιρεία, δεν ήταν μήνυση, ο σκοπός της οποίας ήταν κυρίως κατασταλτικός (ιδιωτική εκδίκηση ή *actio popularis*) και δεν συνιστούσε ρητή παραίτηση της ενδιαφερόμενης από το δικαίωμα αποζημίωσης.

Το Δικαστήριο εκτιμά, ότι το άρθρο 6 παρ. 1 της Σύμβασης εφαρμόζεται στην επίδικη διαδικασία και ότι η ένσταση, που κατατέθηκε από την Κυβέρνηση για το λόγο αυτό πρέπει να απορριφθεί.

Β.- ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΝΣΤΑΣΗ ΜΗ ΕΞΑΝΤΛΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ ΕΝΔΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ.

Η Κυβέρνηση υπογραμμίζει ότι η προσφεύγουσα εταιρεία κατέθεσε εκπρόθεσμα στον εισαγγελέα την αίτησή της, που ζητά να ασκηθεί αίτηση αναίρεσης κατά της απόφασης του πλημμελειοδικείου. Δεν έγινε λοιπόν ή συνήθης χρήση των εθνικών ενδίκων μέσων. Σε κάθε περίπτωση, η Κυβέρνηση σημειώνει, αναφερόμενη στην ελευθερία εκτίμησης του δικαστηρίου, ότι δεν έχουν προσβληθεί τα δικαιώματα της προσφεύγουσας εταιρείας, όπως τα εγγυάται το άρθρο 6 παρ. 1 και ότι σε κάθε περίπτωση αυτή μπορεί να ικανοποιηθεί μέσω της αστικής οδού, την οποία έχει ήδη ξεκινήσει.

Η προσφεύγουσα εταιρεία απαντά ότι είχε ζητήσει από τον εισαγγελέα να ασκήσει αναίρεση υπέρ του νόμου, προσφυγή, που δεν υπόκειται σε καμία προθεσμία. Δηλώνει, ότι το δικαστήριο διέπραξε πολλά λάθη στη διεξαγωγή αποδείξεων και ότι αν ακολουθηθεί η λογική της Κυβέρνησης, σύμφωνα με την οποία το δικαστήριο εκτιμά ελεύθερα τις αποδείξεις, όλες οι αρχές και οι κανόνες, που αφορούν την ισότητα της διαδικασίας θα χάσουν το λόγο ύπαρξή τους.

Το Δικαστήριο αναφέρει ότι η βάση του κανόνα εξάντλησης των εθνικών ενδίκων μέσων, που αναφέρεται στο άρθρο 35 παρ. 1 της Σύμβασης έγκειται στο ότι πριν απευθυνθεί σε διεθνές δικαστήριο, ο προσφεύγων πρέπει να έχει δώσει

στο υπεύθυνο κράτος τη δυνατότητα να επανορθώσει τις ισχυριζόμενες παραβιάσεις με εθνικά μέσα, χρησιμοποιώντας τα δικαστικά μέσα, που προσφέρονται από την εθνική νομοθεσία, αρκεί αυτά να είναι αποτελεσματικά και επαρκή (βλ. μεταξύ άλλων *FRESSOZ ET ROIRE κατά ΓΑΜΜΙΑΣ* [GC], No 29183/95, παρ. 37 CEDH 1999-I). Για το σκοπό αυτό, ο προσφεύγων δεν πρέπει να έχει προσφύγει μόνο στα εθνικά δικαστήρια, αλλά πρέπει να έχει εγείρει επίσης ενώπιον των δικαστηρίων αυτών, τουλάχιστον ουσιαστικά και σύμφωνα με τους τύπους και τις προθεσμίες του εθνικού δικαίου, τους ισχυρισμούς, που πρόκειται να διατυπώσει στη συνέχεια ενώπιον του Δικαστηρίου (βλ. μεταξύ πολλών άλλων *CARDOT κατά ΓΑΜΜΙΑΣ*, απόφαση της 19 Μαρτίου 1991, σειρά A No 200, σελίδα 18 παρ. 34).

Στην προκειμένη περίπτωση, το Δικαστήριο σημειώνει πρωτίστως ότι υπάρχει καθαρή διαφωνία ανάμεσα στους διαδίκους σχετικά με την ακριβή έννοια των διατάξεων του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, που πρέπει να εφαρμοσθούν στην περίπτωση αυτή σχετικά με την αίτηση αναίρεσης μέσω του εισαγγελέα. Το Δικαστήριο εκτιμά ότι δεν είναι αρμόδιο να οδηγηθεί σε ερμηνεία του εθνικού δικαίου για να επιλύσει τη διαφορά των διαδίκων. Δεν μπορεί, εντούτοις παρά να διαπιστώσει ότι, ενώ η απόφαση No 6300/2002 ήταν διαθέσιμη από τον Οκτώβριο 2002 και ότι η προσφεύγουσα εταιρεία απέκτησε αντίγραφο αυτής το Νοέμβριο 2002, αυτή περίμενε το Φεβρουάριο 2003 για να ζητήσει από τον εισαγγελέα να ασκήσει αίτηση αναίρεσης. Από τα άρθρα 505 παρ. 2 και 479 παρ. 2 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας προκύπτει ότι η προθεσμία για την κατάθεση αίτησης αναίρεσης από τον εισαγγελέα είναι τριάντα ημέρες και ότι η προθεσμία αυτή αρχίζει να τρέχει από τη δημοσίευση της προσβαλλόμενης απόφασης. Ακόμα και στην περίπτωση, που η προθεσμία αυτή έτρεχε από την εγγραφή της απόφασης στο ειδικό βιβλίο και όχι από τη δημοσίευσή της (βλ. άρθρο 473 παρ. 3 του ίδιου κώδικα και την πρόσφατη νομολογία του Αρείου Πάγου στο θέμα αυτό),

το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι σε κάθε περίπτωση, η προσφεύγουσα εταιρεία κατέθεσε εκπρόθεσμα την αίτησή της ενώπιον του εισαγγελέα.

Βέβαια, αυτή ισχυρίζεται ότι είχε ζητήσει από τον εισαγγελέα να ασκήσει αναίρεση υπέρ του νόμου, προσφυγή χωρίς προθεσμία, που προβλέπεται από το δεύτερο εδάφιο του άρθρου 505 παρ. 2 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας. Εντούτοις, από την ανάγνωση της εν λόγω διάταξης και από την ερμηνεία της από τα εθνικά δικαστήρια, το Δικαστήριο θεωρεί ότι δεν πρόκειται για τακτικό ένδικο μέσο, αλλά, αντίθετα, για προσφυγή *suī generis*, που εφαρμόζεται αποκλειστικά για να εγγυηθεί την εναρμόνιση της νομολογίας και την ορθή ερμηνεία του εσωτερικού δικαίου και που δεν μπορεί να θίξει τα δικαιώματα των διαδίκων. Υπό τις προϋποθέσεις αυτές, η προσφεύγουσα εταιρεία δεν μπορεί να ισχυρισθεί ότι περίμενε να επωφεληθεί από μία τέτοια προσφυγή. Αυτό είναι ακόμα πιο αληθινό αφού μάλιστα η προσφεύγουσα εταιρεία δεν διατύπωσε κανένα επιχείρημα για να εξηγήσει τους λόγους για τους οποίους καθυστέρησε τόσο να καταθέσει την αίτησή της ενώπιον του εισαγγελέα και γιατί παρέλειψε να συμμορφωθεί ακόμα και για προληπτικούς λόγους, στην προθεσμία, που προβλέπεται από τον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

Λαμβάνοντας υπόψη ό,τι προηγείται, το Δικαστήριο εκτιμά ότι με το να προσφύγει εκπρόθεσμα στον εισαγγελέα, η προσφεύγουσα εταιρεία δεν έκανε συνήθη χρήση των ενδίκων μέσων, που τίθενται στη διάθεσή της από το ελληνικό δίκαιο.

Προκύπτει ότι ο ισχυρισμός αυτός πρέπει να απορριφθεί για μη εξάντληση των εθνικών ενδίκων μέσων, σε εφαρμογή του άρθρου 35 παρ. 1 και 4 της Σύμβασης.

2.- Επικαλούμενη το άρθρο 6 παρ. 1 της Σύμβασης, η προσφεύγουσα εταιρεία ισχυρίζεται επιπλέον ότι η διάρκεια της ποινικής διαδικασίας με παράσταση πολιτικής αγωγής παραγνώρισε την αρχή της «λογικής προθεσμίας».

1. Περίοδος, που πρέπει να ληφθεί υπόψη

Η Κυβέρνηση δηλώνει ότι η διαδικασία άρχισε στις 25 Σεπτεμβρίου 2001 με τη συνεδρίαση ενώπιον του Πλημμελειοδικείου Αθηνών. Πριν την ημερομηνία αυτή, δεν υπήρχε ακόμα αμφισβήτηση των δικαιωμάτων αστικού χαρακτήρα της ενδιαφερομένης.

Η προσφεύγουσα εταιρεία αντιτίθεται στην άποψη αυτή.

Λαμβάνοντας υπόψη τη πάγια νομολογία του στο θέμα αυτό (βλ. μεταξύ άλλων *MULTIMURA κατά ΓΑΜΜΙΑΣ*, No 46621/99 παρ. 70, 8 Ιουνίου 2004), το Δικαστήριο σημειώνει ότι η περίοδος, που πρέπει να ληφθεί υπόψη, ξεκίνησε στις 3 Μαρτίου 1998 με την κατάθεση της ποινικής μήνυσης της προσφεύγουσας εταιρείας με παράσταση πολιτικής αγωγής και τελείωσε στις 23 Ιουλίου 2002 με την απόφαση No 6300/2002 του Πλημμελειοδικείου Αθηνών. Διήρκεσε, λοιπόν, τέσσερα χρόνια, τέσσερις μήνες και είκοσι ημέρες για ένα βαθμό δικαιοδοσίας.

2. Λογικός χαρακτήρας της διάρκειας της διαδικασίας

Η Κυβέρνηση δηλώνει ότι το Πλημμελειοδικείο Αθηνών αποφάσισε μέσα σε λογική προθεσμία.

Η προσφεύγουσα εταιρεία δηλώνει ότι η υπόθεσή της γνώρισε υπερβολική διάρκεια.

Το Δικαστήριο εκτιμά, υπό το φως των κριτηρίων, που έχουν θεσπισθεί από τη νομολογία του σε θέματα «λογικής προθεσμίας» και λαμβάνοντας υπόψη το σύνολο των στοιχείων, που έχει στην κατοχή του, ότι ο ισχυρισμός αυτός πρέπει να αποτελέσει αντικείμενο εξέτασης σε βάθος.

3.- Η προσφεύγουσα εταιρεία διαμαρτύρεται, τέλος, για το γεγονός ότι δεν υπάρχει στην Ελλάδα κανένα δικαστήριο στο οποίο μπορεί να προσφύγει κάποιος για να διαμαρτυρηθεί για την υπερβολική διάρκεια της διαδικασίας. Επικαλείται το άρθρο 13 της Σύμβασης, το οποίο έχει ως εξής :

«Ταν πρόσωπον του οποίου τα αναγνωριζόμενα εν τη παρούση Συμβάσει δικαιώματα και ελευθερίαι παρεβιάσθησαν, έχει το δικαίωμα πραγματικής

προσφυγής ενώπιον εθνικής αρχής, έστω και αν η παραβίασις διεπράχθη υπό προσώπων ενεργούντων εν τη εκτελέσει των δημοσίων καθηκόντων του».

Η Κυβέρνηση αναφέρεται στην υπόθεση *MITCHELL ET HOLLOWAY* (*MITCHELL ET HOLLOWAY κατά ΗΝΩΜΕΝΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ*, Νο 44808/98 παρ. 60, 17 Δεκεμβρίου 2002), για να δηλώσει ότι το άρθρο 6 παρ. 1 της Σύμβασης είναι *lex specialis* σε σχέση με το άρθρο 13. Σχετικά με τα περιστατικά της παρούσης υπόθεσης, η Κυβέρνηση εκτιμά ότι δεν είναι απαραίτητο να αποφανθεί, επίσης, σχετικά με τον εν λόγω ισχυρισμό.

Η προσφεύγουσα εταιρεία αντιτίθεται στην παρούσα άποψη.

Το Δικαστήριο σημειώνει ότι σε διαφορά με την υπόθεση *MITCHELL ET HOLLOWAY*, που επικαλείται η Κυβέρνηση, υπόθεση κατά την οποία οι ενδιαφερόμενοι περιορίσθηκαν στο να επικαλεσθούν το άρθρο 13 της Σύμβασης χωρίς άλλη διευκρίνιση, η προσφεύγουσα εταιρεία διαμαρτύρεται ρητά, στην παρούσα περίπτωση, ότι η ελληνική νομοθεσία δεν προβλέπει κανένα ένδικο μέσο με το οποίο θα μπορούσε να καταγγείλει με αποτελεσματικό τρόπο τη διάρκεια της διαδικασίας, που ακολουθήθηκε στην υπόθεσή της. Συντρέχει, λοιπόν, λόγος να εξετασθεί ο παρόν ισχυρισμός.

Το Δικαστήριο εκτιμά, υπό το φως του συνόλου των επιχειρημάτων των διαδίκων, ότι ο ισχυρισμός αυτός θέτει σοβαρά ερωτήματα επί του πραγματικού και του δικαίου, τα οποία δεν μπορούν να επιλυθούν σε αυτό το στάδιο της εξέτασης της προσφυγής, αλλά απαιτούν εξέταση σε βάθος. Έπεται, λοιπόν, ότι ο ισχυρισμός αυτός δεν θα κηρυχθεί προφανώς αβάσιμος σύμφωνα με το άρθρο 35 παρ. 3 της Σύμβασης. Δεν επισημάνθηκε κανένας λόγος अपαράδεκτου.

Για τους λόγους αυτούς

Το Δικαστήριο κατά πλειοψηφία

Κηρύσσει παραδεκτούς, επιφυλασσομένου όλων των μέσων ουσίας, τους ισχυρισμούς, που αφορούν τη διάρκεια της διαδικασίας και την απουσία

αποτελεσματικής εθνικής προσφυγής μέσω της οποίας η προσφεύγουσα εταιρεία
θα μπορούσε να διατυπώσει τον ισχυρισμό της σχετικά με τη διάρκεια αυτή

Κηρύσσει την προσφυγή απαράδεκτη για το επιπλέον.

Υπογραφές Σορεν ΝΙΛΣΕΝ, Γραμματέας   Λουκής ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ, Πρόεδρος

Ακριβής μετάφραση από το συνημμένο αντίγραφο στα γαλλικά

Αθήνα, 27.12.2005 Η Μεταφράστρια Ε. Παπαμαύρου